

Historie Amnesty International

Od chvíle, kdy jsme zahájili naši první akci za propuštění vězňů svědomí v roce 1961, usilujeme o ochranu lidských práv po celém světě.

V současnosti máme více, než 3 miliony příznivců ve více než 150 zemích, v každém regionu světa.

1961

- *Britský právník Peter Benenson zahájil celosvětovou dopisovou kampaň za propuštění nespravedlivě vězněných lidí. V novinách The Observer uveřejnil článek nazvaný „Zapomenutí vězni“ o dvou studentech, kteří byli v nedemokratickém Portugalsku uvězněni proto, že si připili na svobodu. Tento článek byl uveřejněn i v dalších denících po celém světě a stál za vznikem hnutí Amnesty International.*
- *Uskutečnilo se první mezinárodní setkání s delegáty z Belgie, Velké Británie, Francie, Německa, Irska, Švýcarska a USA a rozhodlo se o založení „permanentního mezinárodního hnutí za obranu svobody názoru a vyznání“.*

1962

- *Na konferenci v Belgii bylo rozhodnuto o zřízení organizace Amnesty International.*
- *Uskutečnila se první výzkumná mise v Ghaně následovaná misí do Československa na podporu vězně svědomí, arcibiskupa Josefa Berana.*
- *Byl zřízen Fond pro vězně svědomí, aby poskytoval pomoc vězňům a jejich rodinám.*
- *Pozorovatel Amnesty International se zúčastnil procesu s Nelsonem Mandelou.*

1963

- *V Londýně byl založen Mezinárodní sekretariát Amnesty International.*
- *Amnesty International tvoří již 350 skupin.*

1964

- *OSN poskytla Amnesty International poradní status.*
- *Peter Benenson je zvolen tajemníkem Amnesty International.*

1965

- *AI započala kampaň „Pohledy pro vězně“ .*
- *AI vydala první zprávu o podmínkách ve vězeních v Portugalsku, Jižní Africe a Rumunsku.*

1966

- *V návaznosti na odpor proti válce ve Vitenamu AI uděluje status vězně svědomí také těm, kteří odmítnou bojovat ve válkách.*

1967

- *Eric Baker je zvolen do funkce generálního ředitele AI.*
- *Již 550 skupin AI pracuje pro skoro 2000 vězňů ze 63 zemí světa.*

1968

- *Martin Ennals je jmenován generálním tajemníkem AI.*
- *AI dává jasně najevo, že bude bojovat proti vykonávání trestu smrti na politických vězních.*

1969

- *V lednu udělilo UNESCO AI poradní status.*
- *Byla přijata Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace.*

1970

- *850 skupin AI pracuje ve 27 zemích.*
- *520 vězňů bylo propuštěno*

1971

- *AI získala u příležitosti 10. výročí značnou publicitu v mezinárodním tisku, rozhlase i televizi.*

1972

- *AI zahájila první celosvětovou kampaň za zákaz mučení.*
- *AI obdržela poradní status od Meziamerické komise pro lidská práva Organizace amerických států.*

1973

- *Byl vydán první urgentní apel na podporu brazilského profesora Luize Basilia Rossi, který byl zatčen z politických důvodů. Luiz byl přesvědčen, že apel AI mu velmi pomohl: „Věděl jsem, že můj případ je znám na veřejnosti a tím pádem mě nemohou zabít. Potom se tlak na mě zmírnil a podmínky ve vězení se začaly zlepšovat.“*
- *Chilský režim Augusta Pinocheta dovoluje třem pracovníkům AI prověřit obvinění z masivního porušování lidských práv.*

1974

- *Sean McBride, předseda Mezinárodního výkonného výboru AI získal Nobelovu cenu míru jako uznání za jeho celoživotní práci pro lidská práva.*

- *Mumtaz Soysal z Turecka se stal vůbec prvním vězněm svědomí, který byl zvolen do Mezinárodního výkonného výboru AI.*

1975

- *OSN jednohlasně přijala Deklaraci proti mučení a jinému krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestům v návaznosti na kampaň AI.*
- *AI má již 1592 skupin ve 33 zemích.*

1976

- *První sbírkovou akcí na podporu AI v Londýně uváděl John Cleese z Monthly Python a další komici. Série akcí pokračovala i v dalších letech za podpory hudebníků jako jsou Peter Gabriel, Duran Duran, Mark Knopfler, Bob Geldof, Eric Clapton a Phil Collins.*

1977

- **Amnesty International byla udělena Nobelova cena míru za " , které činy, které mají přispět k zajištění svobody, spravedlnosti, a tím i míru ve světě".**
- *AI svolala do Stockholmu Konferenci o trestu smrti, ze které vzešla Sockholmská deklarace o trestu smrti požadující okamžitý a absolutní zákaz trestu smrti.*

1978

- **Amnesty International získala cenu OSN pro lidská práva za "významný přínos v oblasti lidských práv".**

1979

- **Valným shromážděním OSN byla přijata Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW).**
- *AI zveřejňuje seznam 2665 lidí, kteří jsou nezvěstní od vojenského převratu Jorgeho Rafaela Videly v Argentině.*

1980

- *Thomas Hammarberg se stal generálním tajemníkem.*
- *AI má již 2200 skupin ve 39 zemích.*

1981

- *U příležitosti dvacátého výročí založení se konala v Londýně „A candle-lighting ceremony”.*
- *AI spustila kampaň za nezvěstné.*

1982

- *10. prosince, v Den lidských práv, byla vyhlášena univerzální amnestie pro všechny politické „vězně svědomí“. Více než jeden milión lidí podepsal petice, které byly předloženy Organizaci spojených národů.*
- *Amnesty International se ostře staví proti politice apartheidu a proti nehumánnímu zacházení s lidmi, kteří*

otevřeně hovoří o své sexuální orientaci.

1983

- *Amnesty International zveřejnila zvláštní zprávu o politických vraždách, ve kterých byly zapleteny vlády různých zemí.*
- *AI předává OSN v den lidských práv petici za amnestii pro všechny vězně svědomí s milionem podpisů.*

1984

- *Amnesty International zahájila druhou kampaň proti mučení, která obsahovala 12bodový plán pro odstranění mučení.*

1985

- **Amnesty International zveřejnila první materiály ke vzdělávání: výuka a vzdělávání k lidským právům.** *Byla zahájena práce AI na tématu uprchlíků.*
- *AI zahrnuje do svého spektra činností také práci pro uprchlíky.*

1986

- *Amnesty International zahájila v USA koncertní turné s U2, Stingem, Peterem Gabrielem, Bryanem Adamsem, Lou Reedem, Neville Brothers a dalšími.*
- *Členové AI píší více než 10 000 členům parlamentu JAR a vlivným osobám, aby protestovali proti apartheidu.*

1987

- **Vstoupila v platnost Deklarace proti mučení a jinému krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestům**

1988

- *Na koncertním turné v 19 městech a 15 zemích pro lidská práva vystoupil Sting a Bruce Springsteen.*

1989

- *Amnesty International zveřejnila novou rozsáhlou studii o trestu smrti „When the State Kills.“*
- *Po pádu Železné opony AI dostává ze střední a východní Evropy žádosti o informace týkající se její činnosti a nabídky účasti na jejích aktivitách v oblasti.*

1990

- *Počet členů AI se zvýšil na 700.000 ve 150 zemích světa a s více než 6000 dobrovolnickými skupinami v 70 zemích.*
- *AI vzbuzuje pozornost mezinárodního tisku zprávami o porušování lidských práv při irácké invazi do Kuvajtu.*

1991

- *Amnesty International k 30. výročí vzniku rozšířila svou působnost i na lidi vězněné kvůli své sexuální orientaci.*
- *Ve východní a střední Evropě vzniká více než 40 skupin AI.*

1992

- *AI má milion členů.*
- **Byla přijata Deklarace OSN o ochraně všech osob před nuceným zmizením.**
- *AI reaguje na lidskoprávní katastrofy v Somálsku a Jugoslávii.*

1993

- *Aktivisté AI demonstrovali na světové konferenci OSN o lidských právech ve Vídni.*
- *AI zavedla kampaň proti politickým vraždám, nuceným zmizením a mimosoudním exekucím nazvanou „The Lives Behind the Lies“.*

1994

- *Amnesty International zahájila hlavní mezinárodní kampaň proti politickým vraždám a kampaň za práva žen.*

1995

- *Amnesty International zahájila kampaň proti obchodu s mučičími nástroji.*

1996

- **Amnesty International zahájila kampaň za ustavení Mezinárodního trestního soudu.**
- *AI v Ghaně hostí první workshop o mrzačení žen a ženských obřizkách.*

1997

- *Hlavním tématem kampaně se stala lidská práva uprchlíků.*

1998

- **V červenci 1998 byl přijat Římský statut Mezinárodního trestního soudu.**
- *Amnesty International zahájila kampaň u příležitosti 50. výročí Všeobecné deklarace lidských práv. Bylo shromážděno 3.000.000 podpisů a petice byla předložena generálnímu tajemníkovi OSN Kofi Annanovi.*
- *Na Den lidských práv na koncertě AI v Paříži vystoupili Radiohead, Asian Dub Foundation, Bruce Springsteen, Tracey Chapman, Alanis Morissette, Youssou N'Dour a Peter Gabriel. To vše se zvláštním vystoupením dalajlámy a mezinárodních aktivistů za lidská práva.*
- *AI protestuje proti nášlapným minám.*

1999

- **V březnu byla přijata Deklarace OSN o obráncích lidských práv.**

- *AI rozšířila působnost do oblasti ekonomických práv, věnovala se posílení obránců lidských práv; bojovala proti beztrestnosti, usilovala o posílení práce na ochranu uprchlíků a posílení aktivismu.*
- *AI přitáhla mezinárodní pozornost k situaci 300 000 dětských vojáků a spojila síly s pěti dalšími neziskovými organizacemi v Koalici proti používání dětských vojáků.*

2000

- *Amnesty International zahájila třetí Kampaň proti mučení.*
- *AI spojila síly s Oxfamem pro tvrdší potírání exportu zbraní.*

2001

- *Irene Khan byla jmenována generální tajemnicí Amnesty International.*
- *AI se při příležitosti 40. výročí organizace začíná zaměřovat na sociální, ekonomická a kulturní práva.*

2002

- *Byl přijat **Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů.***
- *Amnesty International zahájila v Rusku kampaň proti porušování lidských práv.*
- *AI je zpřístupněn Myanmar a Súdán.*

2003

- *Amnesty International spolu s dalšími zorganizovala celosvětovou kampaň pro kontrolu obchodu se zbraněmi.*
- *AI přitáhla mezinárodní pozornost k situaci matek stovek zavražděných dívek v mexickém Ciudad Juárez.*

2004

- **Amnesty International zahájila kampaň Stop násilí na ženách.**
- *AI žádá respekt pro nakažené HIV/AIDS na Mezinárodní konferenci o AIDS.*

2005

- *Amnesty International odstartovala kampaň založenou na písních Johna Lennona. Práva ke všem písním bývalého člena Beatles darovala AI Yoko Ono.*
- *AI dosahuje jubilejních 2 milionů členů.*

2006

- *Amnesty International a její partneři dosáhli vítězství v kampani pro kontrolu zbraní, když se OSN zavázala k práci na mezinárodní úmluvě.*
- **OSN přijala Mezinárodní úmluvu o ochraně všech osob před násilným zmizením.**

- **AI vyzývá OSN k masivní mírové misi v Darfuru a upozorňuje na porušování lidských práv ve válce mezi Libanem a Izraelem.**

2007

- *Amnesty International zahájila globální petici vyzývající súdánskou vládu k ochraně civilistů v Dárfúru, a vydala CD s nahrávkami 30 hudebníků - kampaň za záchranu Dárfúru.*
- *Amnesty International má více než 2,2 milionu členů, příznivců a předplatitelů ve více než 150 zemích a územích v každém regionu světa.*

2008

- *V době olympiády v Číně AI podporuje čínské vězně a disidenty. Vede také kampaň proti bezpráví, ke kterému dochází v rámci války proti teroru.*
- *Při příležitosti 60. výročí Deklarace lidských práv AI vyzývá lidi na celé planetě k zapálení svíček jako součást celosvětové demonstrace.*

2009

- *AI požaduje vyšetření válečných zločinů spáchaných v Gaze a na jihu Izraele, podporujeme oběti konfliktu.*
- *Věnuje se také právu dětí na přístup ke vzdělání, a to v zemích jako Čína, Afghánistán nebo ČR.*
- *AI spouští kampaň Demand Dignity (Vyžadujte důstojnost) s cílem skoncovat s porušováním sociálních, ekonomických a kulturních práv jako příčin chudoby.*

2010

- **Amnesty začíná pracovat na novém tématu – Byznys a lidská práva. Chceme zastavit devastaci životního prostředí, dětskou práci a špatné pracovní podmínky.**
- *Generálním tajemníkem AI se stává Salil Shetty.*

2011

- **Svět slaví již 50 let obrany lidských práv s Amnesty International.**
- *AI dosahuje již 3 milionů členů ve více než 150 zemích světa.*